

FAQ: dierenwelzijn in de melkveesector

12 NOVEMBER 2020

Vallen de melkveehouderij en dierenwelzijn met elkaar te rijmen?

Lees meer over: [melkvee dierenwelzijn](#)

Welke inspanningen leveren melkveehouders rond dierenwelzijn?

De inspanningen van melkveehouders om het dierenwelzijn in hun stal op te krikken zijn de laatste jaren enorm gestegen. Daar hebben ze zelf immers alle belang bij. Een koe die zich goed voelt in haar vel, zal meer melk produceren. Ook de ecologische voetafdruk wordt hiermee kleiner want de boer heeft minder koeien nodig om dezelfde melkproductie te halen.

Het gaat vaak om logische zaken zoals de toegang tot vers voeder en water garanderen, een goede hoefgezondheid, weidegang voorzien en simpelweg respect voor het dier-zijn. Veel boeren voorzien ook wellnessborstels die de koeien een massage geven en laten hun dieren op ruime matrassen slapen. Op sommige plaatsen zelfs op een waterbed. Door die droog te houden, wordt de kans op een uierontsteking bovendien veel kleiner.

Er wordt ook veel geïnvesteerd in de stalinrichting. Zo wordt een optimaal stalklimaat gecreëerd met ventilatoren. Tijdens de warme zomerdagen blijft het op die manier aangenaam fris in de stal. De stallen zijn vaak uitgerust met een mestschuif die de mest om elke vier uur verwijdert. Zo blijven de hoeven droog en krijgen de koeien minder infecties op de poten. Een goed biestmanagement bij kalveren zorgt er dan weer voor dat ze minder antibiotica en medicatie moeten toegediend krijgen. In veel stallen hebben de volautomatische melkrobots ondertussen hun intrede gedaan. Het grote voordeel is dat de koeien hiermee hun eigen ritme kunnen volgen.

Kan je dierenwelzijn objectief meten?

Dierenwelzijn blijft voor een stuk een emotioneel gegeven. Maar net zoals het welzijn van de mens is het concept dierenwelzijn niet zomaar bedacht. Toch kan je niet rechtstreeks vragen aan een dier hoe het ermee gaat. Daarom is het belangrijk om een duidelijke definitie uit te klaren. Pas dan kan je gaan meten. Maar het blijft moeilijk omdat het geen objectief gegeven is dat je kan vastgrijpen. Maar dat is bij menselijk welzijn niet anders.

Om het dierenwelzijn te scoren, ontwikkelde ILVO, het Instituut voor Landbouw, Visserij- en Voedingsonderzoek, in 2019 de dierenwelzijnscaan voor runderen, varkens en pluimvee. (zie volgende vraag).

Wat is de dierenwelzijnscaan?

De dierenwelzijnscaan van ILVO is een handige tool die de veehouder zelf kan gebruiken via een app op zijn smartphone. Het is een scoresysteem met duidelijke vragen over het ras, de grootte van de stal, het management, de huisvesting, het gedrag van de dieren in groep en individueel etc.

De boeren krijgen na het invullen van de vragen ook onmiddellijke feedback waarmee ze meteen aan de slag kunnen gaan. Niet alleen de veehouders, maar ook consulenten leren met de scan om naar het dier zelf te kijken. Bovendien wordt een score gegeven die als benchmark dient om zich te vergelijken met de sector.

Meer info op www.dierenwelzijnscaan.be

Kalveren worden na de geboorte snel weggehaald bij de moeder. Valt dit te rijmen met dierenwelzijn?

Uit gezondheidsoverwegingen worden de kalfjes na hun geboorte snel gescheiden van hun moeder. Infecties zijn immers makkelijk overdraagbaar van het moederdier op het kalf. Als het antibioticagebruik verminderd moet worden, toch één van de doelstellingen in de Green Deal van de Europese Unie, kan dit dus verdedigd worden.

Een studie toont ook aan dat de emotionele band tussen de moeder en het kalf groter is na 2 weken, waardoor de scheiding moeilijker verloopt tussen beide. Toch stelt dezelfde studie dat de gewichtstoename van het kalf groter was nadat het 2 weken bij de moeder bleef. Het blijft dus een moeilijke evenwichtsoefening want niet alleen het emotionele aspect en het gedrag spelen een rol, ook de diergezondheid.

Welke voor- en nadelen heeft weidegang?

Koeien zijn natuurlijke grazers, dus weidegang is belangrijk voor de dieren. Ook de klauwgezondheid heeft er alle baat bij. Maar tegelijk stoten de koeien meer methaan uit als ze op de weide lopen. Het gras dat ze eten, bevat namelijk meer vezels.

Wat met grote melkveebedrijven waar de weidegang niet gegarandeerd kan worden?

Het begrip 'weidemelk' komt overgewaaid uit Nederland. Ons buurland heeft een beter georganiseerde ruimtelijke ordening, waardoor de Nederlandse boeren meer toegang hebben tot graasland. In Vlaanderen is dat beeld anders door de versnippering, waardoor het voor veel (grotere) stallen een drempel vormt om weidegang te kunnen garanderen. Er kan in zo'n geval gekozen worden voor een tussenoplossing in de vorm van buitenloop of partiële weidegang.

Belangrijk is ook dat de koe de vrije keuze moet krijgen om al dan niet buiten te gaan. Op warme zomerdagen of natte herfstdagen is het voor de dieren helemaal niet aangenaam om op een snikhete of drassige weide te vertoeven. Zij verkiezen op zo'n moment een stal waar het klimaat optimaal gemonitord wordt.

Geeft weidemelk een garantie voor dierenwelzijn?

Dierenwelzijn is een multifactorieel gegeven. Het kan best zijn dat de dieren weidegang krijgen, maar dat aan andere aspecten minder of geen aandacht gegeven wordt. Dat maakt van dierenwelzijn zo'n grote uitdaging, je moet immers op zoveel verschillende zaken letten. Weidegang alleen zal dus het verschil niet maken, het moet net een combinatie van vele facetten zijn.

Hoe moet de sector omgaan met een gevoelig thema zoals dierenwelzijn?

Landbouwers worden vaak geconfronteerd met kritische consumenten die veel zaken in vraag stellen. Dit zijn geen evidente discussies, maar tegelijk mogen ze niet uit de weg gegaan worden. Landbouwers weten heel goed waarom bepaalde dingen gedaan worden. Het komt erop aan om dit duidelijk uit te leggen, al bestaat er geen perfect antwoord. Want er moet altijd naar een werkbaar evenwicht gezocht worden.

Een tip van Stef Aerts, landbouwethicus en opleidingshoofd aan hogeschool Odisee Agrobio: vertrek niet vanuit een defensieve neen, maar vanuit een proactieve ja, maar.

Heb je een aanvulling of een extra vraag? Laat het ons weten via info@vilt.be.

Dit artikel is geschreven naar aanleiding van het derde Symposium van VLAM 'Duurzame zuivel: hoe zetten melkveehouders in op dierenwelzijn en diergezondheid?' van 12 november 2020. Stef Aerts, expert dierenwelzijn en ethiek aan de Odisee Hogeschool, Renaat Debergh van de werkgroep Duurzaamheid van de brancheorganisatie MilkBe en Anneleen Watteyn, dierenarts & onderzoekster ILVO kwamen er als experts aan het woord.

Tijdens het Symposium werd het nieuwe factbook '[Naar een duurzame zuivelsector in Europa](#)' voorgesteld.

Uitgelicht

Hoe scoren de melkveehouders op duurzaamheid?

NIEUWS

De nieuwste cijfers van de duurzaamheidsmonitor tonen aan dat de sector op de goede weg is. Zo past maar liefst 97 procent van de melkveehouders minstens één duurzaamheidsinitiatief toe. De monitor ze...

🕒 13 NOVEMBER 2020

[Lees meer](#)

Bron: Eigen verslaggeving

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [02 552 81 91](tel:025528191)

M • info@vilt.be

Volg ons op:

[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)

[screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)

[screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)